

Dôvodová správa

Rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len TSK) na roky 2013-2015 je základným nástrojom finančného hospodárenia, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií Trenčianskeho samosprávneho kraja v príslušnom rozpočtovom roku.

Návrh Rozpočtu TSK na roky 2013-2015 vychádza z makroekonomických rámcov zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy SR na roky 2013-2015. Je zostavený v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov na tri po sebe nasledujúce roky. Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, v ktorom sú v rámci pôsobnosti TSK vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov. Rozpočet TSK na rok 2013 je záväzný, príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2014 a 2015 nie sú záväzné.

Memorandum o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013 bolo podpísané medzi vládou SR a združením samosprávnych krajov v SR „SK8“. V rámci neho bol stanovený podiel každého samosprávneho kraja na konsolidácii výdavkov rozpočtu na rok 2013, ktorý vychádza z celkovej sumy konsolidácie 38 943 tis. Eur, prepočítanej rovnakým % - nym podielom 4,0367 zo schváleného bežného rozpočtu každého VUC na rok 2012. Pre Trenčiansky samosprávny kraj bol tak určený podiel na konsolidácii verejných financií v objeme 4 466 tis. Eur. V návrhu rozpočtu je zapracovaný kladný rozdiel medzi bežným a kapitálovým rozpočtom TSK v objeme 6 348 532 Eur. Tento záväzok je však Trenčiansky samosprávny kraj schopný dodržať za podmienky, že budú dosiahnuté MF SR kvantifikované výšky dane z príjmov fyzických osôb a dane z motorových vozidiel. Súčasťou memoranda o spolupráci sú aj ďalšie podmienené údaje zapracované v návrhu rozpočtu:

○ kapitálové výdavky	9 000 tis. Eur
○ zmena stavu záväzkov a pohľadávok	- 2 000 tis. Eur
○ prijaté úvery *	0 tis. Eur/ 927 518 Eur
○ splátky istín *	2 668 tis. Eur/ 8 067 832 Eur

* Podmienené údaje – prijaté úvery, splátka istín - sa nevzťahujú na revolvingový úver s predpokladaným nedočerpaním v roku 2012 vo výške 927 518 Eur na financovanie projektov podporovaných nenávratným finančným príspevkom a finančným príspevkom zo štrukturálnych fondov Európskej únie a použitie zrefundovaných prostriedkov v objeme 5 400 000 Eur uhradených najmä v roku 2012 na jeho splatenie.

Pre rozpočtový rok 2013 je plánovaný výnos **dane z príjmov fyzických osôb** v celkovom objeme 46 513 000 Eur a vychádza z posledných zverejnených informácií Výboru pre daňové prognózy z októbra 2012, na základe ktorých má výnos dane z príjmov fyzických osôb určený na prerozdelenie medzi samosprávne kraje dosiahnuť v roku 2013 objem 421 139 tis. Eur, čo predstavuje 21,9 % - ný podiel z celkovo odhadovaného výnosu. Rozpočtovaný objem 46 513 000 Eur sa približuje úrovni skutočnosti roku 2009, kedy výnos dane z príjmov predstavoval výšku 44 599 602 Eur. Predpokladaný index rastu výnosu dane z príjmov FO v porovnaní s rozpočtom roku 2012 je tak 0,99, čo je odzrkadlením pretrvávajúceho stavu zhoršeného ekonomického prostredia v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy.

O októbrovú prognózu sa opiera aj plánovaný objem **dane z motorových vozidiel** vo výške 13 551 720 Eur, a to aj na základe skutočnosti, že v roku 2013 zostáva naďalej v platnosti VZN č.5/2007 o dani z motorových vozidiel na území TSK v aktuálnom znení s účinnosťou od 1.1.2012.

V oblasti **nedaňových príjmov**, ktoré sú plánované v celkovom objeme 8 388 220 Eur dochádza v roku 2013 k viacerým zmenám. Novelizácia Zákona č.145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov účinnou od 1.10.2012 viedla na jednej strane k zníženiu príjmov z dôvodu oslobodenia platenia poplatkov dopravcami za schválenie alebo zmenu cestovného poriadku na autobusovej linke, ktorá je súčasťou záväzku dopravcu v zmysle zmluvy o službách vo verejnom záujme a na strane druhej k zvýšeniu správnych poplatkov za vydávanie nových povolení na prevádzkovanie zdravotníckych a lekárenských zariadení, ako i správne poplatky za vykonávanie zmien k vydaným povoleniam a správne poplatky za vydanie duplikátov povolení.

Rozpočtovaný je nižší objem príjmov z činnosti rozpočtových organizácií, a to z dôvodu uplatnenia §23 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý pojednáva o osobitostiach rozpočtového hospodárenia a bude predstavovať doplnkové zdroje pre rozpočtové organizácie na úseku vzdelávania.

Od 1.1.2013 dochádza k zrušeniu VZN č. 4/2011 o úhrade za poskytovanie sociálnych služieb a k jeho nahradeniu novým VZN č.15/2012 o úhrade za poskytovanie sociálnych služieb, a to z dôvodu transformačných zmien kombinovaných zariadení sociálnych služieb (zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb) na zariadenia poskytujúce sociálnu službu len v domove sociálnych služieb a z dôvodu zmeny výšky a spôsobu určenia úhrady za sociálne služby v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v nadväznosti na § 72 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z.. Na základe toho je v roku 2013 plánovaný vyšší príjem z činnosti rozpočtových organizácií na úseku sociálneho zabezpečenia o 258 567 Eur a ten istý objem je premietnutý aj vo výdavkovej časti bežného rozpočtu organizácií poskytujúcich sociálne služby.

Súčasťou rozpočtu príjmov TSK sú aj **bežné granty a transfery** plánované v celkovom objeme 45 796 923 Eur. Najväčší podiel z nich majú finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu určené na úhradu nákladov spojených s preneseným výkonom štátnej správy na úseku vzdelávania vo výške 44 769 604 Eur, čo je o 616 580 Eur menej oproti rozpočtu na rok 2012, a to v dôsledku poklesu počtu žiakov v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Podľa stavu k 15.9.2012 je počet žiakov v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK 22 539, čo je o 2 160 žiakov menej ako počet žiakov k 15.9.2011.

Oblasť kapitálových príjmov Trenčianskeho samosprávneho kraja by mal v roku 2013 pozitívne ovplyvniť proces implementácie investičných projektov čerpaných zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja), ktoré sú zapracované v príjmovej časti rozpočtu – **kapitálové granty a transfery** TSK vo výške 21 550 480 Eur. Jedná sa najmä o projekty, ktorých realizácia bola v predchádzajúcom období a žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku - refundáciu finančných

prostriedkov, budú predkladané riadiacemu orgánu koncom roka 2012 a začiatkom roka 2013 a o projekty, ktoré budú realizované a financované v roku 2013.

Vzhľadom na optimalizáciu siete škôl a školských zariadení vplyvom demografického vývoja plánuje Trenčiansky samosprávny kraj odpredaj prebytočného nehnuteľného majetku vo vlastníctve Trenčianskeho samosprávneho kraja v celkovom objeme 4 684 578 Eur.

Kvantifikácia návrhu rozpočtu *bežných a kapitálových výdavkov TSK* na roky 2013-2015 zohľadňuje zdrojové možnosti a obsahuje nižšie čerpanie výdavkov oproti schválenému rozpočtu na rok 2012, čo je podmienené pretrvávajúcim stavom zhoršeného ekonomického prostredia v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy.

Bežné výdavky na činnosť *Trenčianskeho samosprávneho kraja* sú rozpočtované vo výške 11 159 072 Eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 o 3 073 256 Eur menej s indexom rastu 0,78. Vo vyššie uvádzanom rozpočtovanom objeme sú zahrnuté finančné prostriedky určené na financovanie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v objeme 2 428 725 Eur a na financovanie odvodov poisťného a príspevku zamestnávateľa do poisťovní v objeme 976 745 Eur, čo je na úrovni roku 2012 a zahŕňa mzdy a odvody 3 refundovaných zamestnancov preneseného výkonu štátnej správy (školské úrady), 9 refundovaných zamestnancov sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre ROP, 7 refundovaných zamestnancov Správy fondu mikroprojektov, 1 refundovaného zamestnanca v rámci projektu Posilňovanie administratívnych kapacít TSK v oblasti napĺňania horizontálnych priorít a 1 refundovaného zamestnanca v rámci projektu Európskej komisie Europe Direct Centrum. Súčasťou rozpočtovaného objemu miezd a odvodov poisťného je aj mzda zástupcu Trenčianskeho samosprávneho kraja v Bruseli.

Finančné prostriedky určené na financovanie tovarov a služieb sú rozpočtované v objeme 6 004 802 Eur, čo je o 1 802 590 Eur menej oproti schválenému rozpočtu na rok 2012. Jedná sa hlavne o výdavky na komunikačnú infraštruktúru, údržbu softvéru (RAP-y), povinné zmluvné poistenie a havarijné poistenie motorových vozidiel, poistenie majetku a všeobecnej zodpovednosti pre TSK a 92 OvZP, poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pre 3 nemocnice, propagáciu, reklamu a inzerciu, reprezentáciu, účasť TSK na výstavách cestovného ruchu, mediálny marketing, projekty – vypracovanie žiadostí o NFP, poslanci Z TSK – odmeny a cestovné náhrady, miestne dane a poplatky a daň z príjmu PO z titulu odpredaja nehnuteľného majetku. Tieto výdavky zahŕňajú v sebe ďalej objem finančných prostriedkov určených na financovanie neinvestičných projektov financovaných zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Ide jednak o financovanie schválených projektov, ktorých implementácia bude pokračovať v roku 2013, ale aj o financovanie schválených projektov pre obdobie 2013 – 2015 so začiatkom implementácie v roku 2013.

Na financovanie bežných transferov - dotácie v zmysle VZN č.10/2005 o poskytnutí dotácií z rozpočtu TSK, odchodné, odstupné, nemocenské dávky platené zamestnávateľom za prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti - sú v rozpočte vyčlenené prostriedky v celkovom objeme 260 800 Eur a na splácanie úrokov a ostatných platieb súvisiacich s úverom finančné prostriedky v objeme 1 488 000 Eur.

Pre **oblasť dopravy** je vyčlenená suma 25 740 000 Eur, čo predstavuje v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 mierny nárast o 205 995 Eur. Z vyššie uvedeného objemu je 9 205 000 Eur určených na financovanie činnosti príspevkovej organizácie na úseku správy a údržby ciest – Správy ciest Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktorej hlavným predmetom činnosti je správa a údržba ciest vo vlastníctve TSK. SC TSK má tri vnútorné organizačné jednotky a koncom roka 2012 prichádza k pričleneniu nového strediska Púchov. SC TSK vykonáva opravy a údržbu ciest II. a III. triedy v celkovej dĺžke 1 488,812 km a opravy a údržbu 641 mostov za účelom odstránenia závad v zjazdnosti, opotrebení, poškodení týchto ciest, ich súčastí a príslušenstva na základe jarných obhliadok a plánu opráv. Na opravy ciest dodávateľským spôsobom je účelovo určená čiastka vo výške 1 850 000 Eur.

Na zabezpečenie prímestskej autobusovej dopravy je pre dvoch zmluvných dopravcov SAD Prievidza a.s. a SAD Trenčín, a.s., ktorí na základe zmlúv o výkone vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave na území Trenčianskeho samosprávneho kraja realizujú prímestskú autobusovú dopravu je v rozpočte vyčlenený plánovaný objem finančných prostriedkov pre rok 2013 vo výške 16 535 000 Eur, ktorá vychádza z objednaných tarifných kilometrov v objeme 22 363 016 a z výšky ekonomicky oprávnených nákladov:

- SAD Trenčín, a. s. 11 043 000,00 Eur
- SAD Prievidza a. s. 5 492 000,00 Eur

Na činnosť **kultúrnych zariadení** (12 príspevkových organizácií) je v bežnom rozpočte TSK na rok 2013 navrhovaný objem prostriedkov vo výške 3 220 000 Eur a je určený na krytie výdavkov na mzdy, odvody, tovary a služby, ako aj bežné transfery.

Najvyšší podiel výdavkov na bežnom rozpočte TSK majú výdavky na **vzdelávanie** (23 rozpočtových organizácií a 26 príspevkových organizácií). Prostriedky v oblasti regionálneho školstva sú plánované na rok 2013 v celkovom objeme 48 388 472 Eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2012 o 530 278 Eur menej a index rastu tak predstavuje hodnotu 0,99. Plánovaný objem bežných výdavkov je na úseku vzdelávania určený na prenesený výkon štátnej správy a na originálne kompetencie. Prenesený výkon štátnej správy je krytý dotáciou štátneho rozpočtu, ktorú predpokladáme vo výške 44 722 153 Eur (prognóza MŠVVaŠ SR) a je určený na financovanie stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Na originálne kompetencie rozpočtujeme zo zdrojov TSK objem 3 666 319 Eur, ktorý je určený na financovanie činností školských internátov, zariadení školského stravovania, jazykových škôl, škôl v prírode v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, ako aj na financovanie súkromných základných umeleckých škôl a súkromných a cirkevných školských zariadení a pre rok 2013 nie je predpokladaná zmena výšky poskytovanej dotácie pre tieto zariadenia s výnimkou dotácie na dieťa, žiaka v škole v prírode, kde dochádza k jej zníženiu v zmysle nových Všeobecne záväzných opatrení – VZN č.16/2012 ktorým sa mení Všeobecné záväzné nariadenie Trenčianskeho samosprávneho kraja č.8/2012 o určení výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s ubytovaním v školskom internáte v znení VZN č.11/2012 a VZN č.17/2012, o financovaní základných umeleckých škôl, jazykových škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a o financovaní základných umeleckých škôl, jazykových škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti alebo inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby s účinnosťou od 1. januára 2013.

Pre **oblasť sociálneho zabezpečenia** (26 rozpočtových organizácií) sú plánované na rok 2013 bežné výdavky v celkovom objeme 19 353 829 Eur. Tieto zahŕňajú finančné prostriedky v objeme 18 150 923 Eur určené na zabezpečenie činnosti zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK poskytujúcich sociálne služby, ktoré sú pre rok 2013 zvýšené o nárast príjmov z titulu zmeny VZN TSK č.4/2011 ako aj finančné prostriedky v objeme 1 202 906 Eur pre verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktoré sú im poskytované v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, v súlade s VZN TSK č.10/2005 o poskytovaní dotácií z rozpočtu TSK, VZN TSK č. 11/2005 o podmienkach poskytovania finančného príspevku na vykonávanie opatrení podľa zákona NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kapitálové výdavky, čerpanie ktorých sa v roku 2013 predpokladá v celkovom objeme 26 275 016 Eur, zahŕňa financovanie investičných projektov zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorých implementácia bude v súlade s uzatvorenými zmluvami o poskytnutí nenávratných finančných prostriedkov pokračovať v roku 2013 ako aj financovanie nových investičných projektov a finančné prostriedky vo výške 9 000 000 Eur na realizáciu rozvojových a investičných akcií (vrátane jednotlivých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK).

V rámci **príjmových finančných operácií** je zahrnuté v roku 2013 dočerpanie úveru v celkovom objeme 927 518 Eur ako revolvingového úveru, ktorý umožňuje čerpanie poskytnutých zdrojov opakovane za účelom financovania projektov podporovaných nenávratným finančným príspevkom a finančným príspevkom zo štrukturálnych fondov Európskej únie s možnosťou refundácie už uhradených nákladov. Tento úver, ktorý predpokladá TSK splatiť v termíne do 31.12.2013 z príjmov za zrefundované finančné prostriedky z implementovaných projektov je možné použiť na financovanie projektov a investičných akcií a rozvojových programov v rámci kapitálových výdavkov aj v ďalších rokoch.

Návratné finančné výpomoci ako príjmové finančné operácie sú rozpočtované v súlade s uznesením Zastupiteľstva TSK č.13/2010 zo dňa 24.2.2010 a č.158/2010 zo dňa 15.12.2010 na financovanie a spolufinancovanie projektov „Spoločne pre inovácie – SPI“, „ Vzdelávanie, inovácie, partnerstvo“ a „OS AIS – výskum dopadov štátnej pomoci“ pre Rozvojovú agentúru Trenčianskeho samosprávneho kraja n.o. až do úhrady finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a štátneho rozpočtu. Rozpočtovaný objem finančných prostriedkov 307 514 Eur predstavuje vrátenie návratnej finančnej výpomoci za vyššie spomínané projekty.

Vo **výdavkových finančných operáciách** sú zahrnuté splátky istín z poskytnutých úverov v celkovom objeme 8 067 832 Eur vrátane splatenia revolvingového úveru v objeme 5 400 000 Eur zo zrefundovaných prostriedkov uhradených na projekty najmä v roku 2012.

Výdavkové finančné operácie zahŕňajú návratné finančné výpomoci v objeme 15 732 Eur určené v zmysle uznesení Zastupiteľstva TSK č.13/2010 zo dňa 24.2.2010 a č.158/2010 zo dňa 15.12.2010 na financovanie a spolufinancovanie projektov „Spoločne pre inovácie – SPI“, „ Vzdelávanie, inovácie, partnerstvo“ a „OS AIS – výskum dopadov štátnej pomoci“ pre Rozvojovú agentúru Trenčianskeho samosprávneho kraja n.o. až do úhrady finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a štátneho rozpočtu.

Na základe schváleného Rozpočtu TSK na roky 2013-2015 bude uskutočnený rozpis rozpočtu na jednotlivé organizácie a zapracované vlastné zdroje organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK do rozpočtu TSK v priebehu roka 2013 na základe organizáciami dosiahnutých výsledkov hospodárenia za rok 2012 v rámci kompetencie predsedu TSK.

Súčasťou predkladaného Návrhu Rozpočtu TSK na roky 2013-2015 je aj Programový rozpočet TSK na roky 2013-2015, ktorý je odrazom výdavkovej časti rozpočtu. Je zostavený v programovej štruktúre, obsahuje 12 programov členených na podprogramy a prvky, ktoré zohľadňujú zámery a ciele TSK. Povinnosť zostavovania programového rozpočtu pre vyššie územné celky vyplýva zo Zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.